

Життєпис Григора Тютюнника

Народився 5 грудня 1931 року в с. Шилівка Полтавської області.

Батько Григора потрапляє під сталінські репресії в 30-х роках, його відправляють на заслання, звідки до сина тато вже не повернеться. Цей ідеалізований образ репресованого і зниклого батька буде з ним протягом усього життя. Після арешту батька Григир живе на Донбасі в дядька Филімона.

Там він опиняється у вирі подій Другої світової війни. Намагаючись знайти їжу, хлопець здійснює небезпечну подорож окупованою Україною до рідного села на Полтавщині.

У повоєнні роки Григир Тютюнник навчався в Зіньківському ремісничому училищі. Цей період життя описано в повісті «Вогник далеко в степу».

Після навчання Григир Тютюнник працює на заводі та на шахті. У 1951 році його забирають в армію на флот до Владивостока, де Григир служить протягом чотирьох років.

Працює токарем у вагонному депо, одночасно здобуваючи середню освіту у вечірній школі.

У 1957 році вступає на філологічний факультет Харківського державного університету, де по-справжньому захоплюється літературою.

У 1961 році виходить перша новела російською мовою «В сумерки» (під псевдонімом Г. Тютюнник-Ташанський). Псевдонім походить від назви річки Ташань, яка протікала через рідне село письменника.

Під впливом старшого брата Григорія, який теж був письменником, Григир починає писати українською. А для розрізнення між собою в літературі брати називають себе, відповідно, Григорій Тютюнник і Григир Тютюнник.

Після навчання Григiр Тютюнник працює викладачем у школі, у редакціях газет і журналів, у видавництвах. Має досвід роботи і в майстерні Київської кіностудії імені Довженка.

Одна за одною виходять збірки оповідань: «Зав'язь», «Деревій», «Батьківські пороги», «Крайнебо», «Коріння».

Опубліковано збірки для дітей «Ласочка», «Степова казка».

Важливим елементом творчості Гр. Тютюнника є **генетична пам'ять**, що не властиво радянському курсу літератури.

У центрі його творів — **село та селяни**. Тютюнник фіксує нестримну урбанізацію, що фактично призводить до знищення села.

Радянська цензура стежила за літературною діяльністю Григора Тютюнника. Він перебував у так званих чорних списках, ним зацікавились радянські спецслужби.

Проза письменника не вписується в рамки соцреалістичного канону. Тютюнника звинувачують в ідеалізації села, у песимістичному відображенні навколишньої дійсності.

Письменник скоює самогубство 6 березня 1980 року.

В українській літературі Григiр Тютюнник є **майстром малої форми**, зокрема оповідань і новел, у яких він коротко, лаконічно і влучно міг описати проблеми.

Практичні завдання

1. Відкрийте сайт електронної бібліотеки «Чтиво» за покликанням https://chtyvo.org.ua/authors/Tutunnyk_Hryhir/ або QR-кодом.

З'ясуйте жанрове різноманіття творів письменника. Чому, на вашу думку, письменника було нагороджено Премією імені Лесі Українки?

2. Визначте автобіографічні елементи, що знайшли втілення у творах Григора Тютюнника. Пригадайте інші твори зі шкільного курсу української літератури, які мають автобіографічний характер.

3. Перегляньте відеолекції літературознавців Степана Процюка, Олексія Сінченка, Ярини Цимбал про життєвий і творчий шлях Григора Тютюнника. Покликання розміщено у рекомендованих джерелах.

Законспектуйте лекції так, щоб визначити точку зору кожного із літературознавців.

Підсумуйте їхні ідеї та висловіть власне розуміння біографії письменника на основі опрацьованих матеріалів.

Ілюстративний матеріал

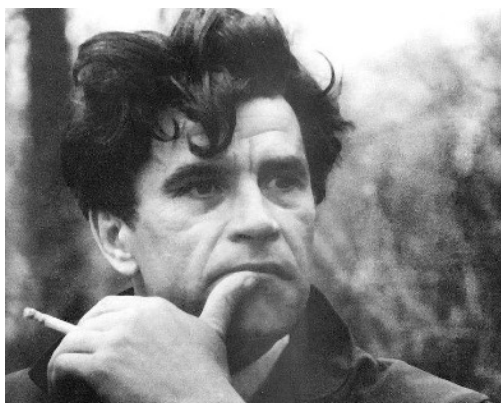

Фото Григора Тютюнника

Меморіальна дошка, присвячена Григору Тютюннику

Рекомендовані джерела

1. Григір Тютюнник. Твори. Електронна бібліотека «Чтиво». Дата звернення: 27.03.2021. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Tutunnyk_Hryhir/
2. Пройдаков Артур. Подкаст №36: Григір Тютюнник. Дата звернення: 27.03.2021. URL: <http://osvita.ua/test/training/ukr-literature/74779/>
3. Цимбал Ярина. Курс «Українська література в іменах». Григір Тютюнник. WiseCow. YouTube. Дата звернення: 27.03.2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=GwvOZIsF7ck&ab_channel=WiseCow
4. Процюк Степан. Життя і смерть Григора Тютюнника. YouTube. Дата звернення: 27.03.2021. URL: https://youtu.be/_esyUpIvyxo?t=66
5. Сінченко Олексій. «Календар історії та культури». Григір Тютюнник. Espresso TV. YouTube. Дата звернення: 27.03.2021. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FqsfX2ZcMd8&t=1s>
6. «Доля». Григір Тютюнник. Фільм перший. UA Перший. YouTube. Дата звернення: 27.03.2021. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fOg9Ds0JX8g>